

04.02.2012

Преди дни се бях прибрал от Шри Ланка и дупките от пиявици по краката още не бяха зараснали. Стана дума за двудневна Скакавица и моментално с Теди се отказахме от едnodневната Витоша. Около Долна Диканя за пръв път се появи слънце, малко след това завая дъжд. Оставихме колите под Зелени преслап и след като на няколко пъти сънувах бели планини по тропика, бих пъртината до хижата. Не бе студено, сняг имаше доста, но се затъваше не повече от нормалното за месеца. При постройката стана ясна и дълбочината на снежната покривка, а хижарят каза, че: а) вчера под снегоходките се къртели в пъти по-широки дупки, б) Петко (Тотев) идвал преди няколко дни и отложил републиканското по катерене, в) вчера духало силно от горе и не било ясно, вали ли или навява. След „по боб” продължихме нагоре в комплект, с идеята Вик и Гьоко да покатерят на водопада, а Алекс, Цецо, Теди и аз да ходим в посока Отовица, до къде стигнем. Около 13:00 часа бяхме на водопада и там се разделихме. Още преди това удължихме разстоянието помежду си в подножието на улеите, но едва когато потънах в огромна дупка на метър под повърхността, окончателно ми светна и сигналната лампа. Поехме в източния улей, вляво от водопада, движейки се, доколкото позволява терена по края му, до гората. Дирите ни кръстосаха две (вероятно спонтанно паднали) малки лавини, които ясно си личаха, а Алекс и Теди чули характерните слягащи звукове на нестабилен сняг. Цецо също ускори крачка и съвсем бързо се оказахме на следващата по-полегата тераса. В ниското се газеше доста, но по десните северни склонове почти нямаше сняг и скалите прозираха. Прецених, че можем да подсичаме и поехме по лек диагонал нагоре. Избягвах директните и стръмни наклони (бяхме само със снегоходки), но там където имаше повече сняг изобщо не „режехме” склона, а карахме право нагоре. Разбрахме се да стигнем до „билото” и от там да гоним коловете, а не да обикаляме целия склон. Малко под ръба вятърът се усили (от юг/ югоизток). По това време духаше само на силни пориви, които изчаквахме. Стигнахме финалната полегата тераса (едва ли склонът ѝ е > 20 градуса), извеждаща на Сухия чал. Отново вляво (север) на маршрута ни се появи стабилен и стръмен склон с 20 см сняг и прозиращи жълти треви, а на 50 полегати хоризонтални (на изток) и сигурно 10 вертикални метра беше „билото” и стълбовата маркировка. Смятах, че вече сме след „сериозната част” и със сигурност подцених елементарното правило, че за лавина са нужни само склон и сняг. Групата се движеше като 4 черешки, аз начело и на 4-5 метра от безопасния склон, малко след това Алекс и Теди и накрая Цецо. Първото ми лятно ходене тази година ще е до същия улей - предполагам, че дълбочината му е голяма, а профилът V-образен. Всичко над улегналия долен слой сняг вероятно е било нестабилна и навята огромна снежна маса. Приблжихме конкавната, подветрена страна - оставаха не повече от 3-4 вертикални метра до „билото” - когато всички чухме прословутото „вуууп”. Цецо викна „лалина”, а аз се огледах настрани, виждайки цепки, появяващи се в най-различни посоки. Казал съм „почна се” или „тръгна” и обърнах гръб на склона. Имах чувството, че земята под краката ми изчезва (или че карам сърф), а секунди след това се метнах инстинктивно по корем за по-голяма повърхност. Превъртях се няколко пъти, пред очите ми стана черно, казах си „е сега си е... майката!”, но после раздвижих ръце, все още стискайки щеките. Черното стана сиво, с още едно движение на ръцете сивото избеля и се оказах перпендикулярно на посоката на движение, полегнал сякаш в шезлонг, с глава над повърхността. Търкалял съм се около 20-25 метра. Лавината (с неохота използвам тази дума; снежната маса беше внушителна, но нямаше типичната скорост; французите наричали „куле” подобно снежно срутване, свлачище или изливане, но както и да го кръстим последствията са не по-малко опасни от бързо оборотните лавини) ни беше разместила в обратен порядък. Цецо като последен е имал най-много време да реагира. Бил е в периферията и с един скок се е преместил на безопасния склон - всичко е

минало покрай него като на спектакъл, наблюдаван от първи ред. Алекс и Теди бяха на 5 метра над мен. Цецо реагира доста адекватно, първо ни преброи и локализира, а после тръгна да откопава дамните. Главата на Теди е била леко зарита и поглеждайки към жените, в началото изтръпнах, но Алекс я потупа по главата, след което оранжевото й яке и качулка се показаха. Отдъхнах си - всички бяхме налице и според първите реакции, без сакатлъци. Снегът беше лек и можехме лесно да се откопаем и без чужда помощ. Ръцете и краците, които изрови Цецо бяха малко объркани според това „кой, чий би трябвало да е”, но собствениците си ги разпознаха и раздвижиха. През това време извадих дясна ръка. Интересно ми стана, че още стисках двете щеки без да съм нахлузил каишките. Между тях някак си бе попаднала една от щеките на Теди. Другата ще се покаже лятото. Снегоходките на краката ми също не мръднаха и бяха на дълбочина около метър. Левият се показва след повече зор с помощта на Цецо. Теди усетила, как долен пласт се задвижва след като бяхме спрели да се търкаляме и внимателно, веднага се изнесохме в страни - на безопасния склон. Погледнах към улея и най-вече се впечатлих от лекотата и бързината с която един обичаен зимен пейзаж за секунди се превърна в нещо наподобяващо зверски нацепен ледник. Из хаоса надничаха 3 метрови снежни блокове, процепи, дупки, повърхността беше вълноподобна по целия терен, през който минахме преди минути. Ако лавината бе набрала повече скорост и бе прехвърлила ръба, хич нямаше да ни се размине по стръмното. Като геолог и експерт по земетресения, вулкани и бедствия, Цецо сметна за секунди кубичните метри. Хубаво би било да документираме премеждието със снимка, но на Сухия чал духаше. Вятърът вече бе постоянен и доста силен. Не видяхме даже на каква дълбочина се бяха откъснали пластовете. След прощалния поглед тръгнахме по колците надолу към гората. По самия чал не бе останал почти никакъв сняг – всичко бе отвяно към ниското. После пийнахме чай и спуснахме към хижата.

А поуката - поуката е една единствена. При такива условия – много сняг, много нов сняг, затопляне, силен вятър, нестабилни пластовете и/или странни шумове се ходи само където няма лавини. Когато те са под и над път и дълбаят просеки в горите за идната зима, субективните преценки са невалидни, а статистиката играе сечено. Аз си казах какво повече няма да бъде, както съм го правил досега, а и другите стреляни зайци ще са по-предпазливи. Да му мислят нестреляните... и безсмъртните!